

KATEHOLAMINI

Kateholamini (adrenalin, noradrenalin in dopamin) so hormoni, ki nastajajo v sredici nadledvične žleze, v simpatičnem živčnem sistemu in v možganih. Vanilinmandljeva kislina (VMA) je glavni metabolit kateholaminov, homovanilinska kislina pa končni produkt metabolizma dopamina. Metanefrini so presnovni produkti kateholaminov.

Pri pacientih s povečano produkcijo kateholaminov, najdemo velike količine omenjenih metabolitov v 24-urnem urinu. Njihovo določanje se, skupaj z ostalimi parametri, uporablja v diagnostične namene in spremljanje tumorjev nadledvične žleze in živčnega sistema, najpogosteje feokromocitoma, nevroblastoma in ganglionevroma.

5-hidroksiindolocentna kislina (5-HIAA) je diagnostičen označevalec karcinoidnega sindroma. Maligna rast kromafinskih celic gastrointestinalnega trakta vodi v prekomerno produkcijo serotonina, katerega glavni metabolni produkt je 5-HIAA. Ta se izloči v velikih količinah v urinu. Njeno določevanje je tako v pomoč pri diagnosticiranju karcinoidnega sindroma.

ODDELEK ZA LABORATORIJSKO DIAGNOSTIKO

OD PONEDELJKA

DO PETKA

OD 7.30 DO 15.00

HORMONSKI LABORATORIJ

TEL: 02 / 321 22 29

02 / 321 22 91

**ODDELEK ZA
LABORATORIJSKO
DIAGNOSTIKO**

**ZBIRANJE
24-URNEGA
URINA**

**KATEHOLAMINI,
VMA, 5-HIAA IN
METANEFRINI**

KATEHOLAMINI, VMA, 5-HIAA IN METANEFRIINI

PRED ZBIRANJEM

- se oglasite v laboratoriju, kjer dobite potrebna navodila, posode za zbiranje urina (zbiralnike) in konzervans (25% HCl)

- posode za zbiranje urina ne smete oprati z detergentom, ker vpliva na rezultate preiskave

- v času zbiranja urina ne uživajte alkoholnih pijač in se izogibajte večjim telesnim naporom

- DIETA: 3 dni pred zbiranjem in v času zbiranja urina NE kadite, NE uživajte rdečega mesa, sirov, prave kave, pravega čaja, kakava, jedi, ki vsebujejo vanilin (sladoled, čokolada, piškoti, ...), oreščkov, sadja (banane, ananas, citrusi, avokado, slive, kivi, ...) in sveže zelenjave (paradižnik, paprika, jajčevci, ...)

- ZDRAVILA: določena zdravila (preparati alfa-metil-dopa-e, antisimpatotoniki, inhibitorji MAO, tetraciklini, B-vitami, preparati salicilne kisline, ...) motijo preiskavo. O morebitni prekinitvi terapije se posvetujte z zdravnikom!

ZBIRANJE

- točno ob določeni uri (npr. ob 7. uri zjutraj) izpraznite mehur v stranišče; zabeležite uro, ki pomeni začetek zbiranja urina

- od takrat dalje ves urin zbirajte v zbiralno posodo

- konzervans (25% HCl) dodajte v zbiralno posodo potem, ko ste vanjo oddali prvi urin in premešajte

- zbiranje urina nadaljujte ves dan in noč (nobene porcije urina ne smete zavreči)

- naslednji dan, točno ob uri, ki ste jo zabeležili ob začetku zbiranja (npr. ob 7. uri zjutraj) dodajte v zbiralno posodo zadnji vzorec urina; zbiranje 24-urnega urina je s tem zaključeno

- če imate naročeno zbiranje urina več dni zapored, z zbiranjem nadaljujte v naslednjo posodo, ki ji prav tako dodate konzervans in z zbiranjem zaključite dan pozneje ob uri, ki ste jo zabeležili ob začetku zbiranja

1. DAN 2. DAN 3. DAN

- zbiralno posodo z urinom med zbiranjem hranite v temnem in hladnem prostoru

PO KONČANEM ZBIRANJU

- ves zbrani urin prinesite v laboratorij

Za naročeno preiskavo moramo poznati natančno količino urina, ki ste ga izločili v 24 urah. Prosimo vas, da se pri zbiranju 24-urnega urina držite navodil, ker bodo sicer rezultati analize netočni in bo potrebno zbiranje urina ponoviti.

OPOZORILO

Konzervans: 25 % HCl

Opozorilo: jedka in strupena (na koži lahko povzroči opekline, razjeda sluznico, hlapi so strupeni in dražijo dihalo)

Prva pomoč: v primeru stika s kožo ali očmi prizadete dele spirajte z veliko količino vode in se posvetujte z zdravnikom